

Н. Ф. Яремчук

аспірантка кафедри аудиту та державного контролю,
Вінницький національний аграрний університет, Україна
yaremchuk7@i.ua

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОСТІ

Анотація. Автором проаналізовано основні наукові підходи до обліку об'єктів нерухомості. Окреслено проблемні аспекти і внесено пропозиції стосовно оптимізації субрахунків обліку об'єктів інвестиційної та операційної нерухомості, що підвищить об'єктивність показників фінансової звітності.
Ключові слова: нерухомість, фінансова звітність, земельні ділянки, будівлі, споруди.

Н. Ф. Яремчук

аспірантка кафедри аудиту та государственного контролю,
Вінницький національний аграрний університет, Україна

НАУЧНЫЕ ПОДХОДЫ К УЧЕТУ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ

Аннотация. Автором проанализированы научные подходы к учету объектов недвижимости. Определены проблемные аспекты и внесены предложения по оптимизации субсчетов учета объектов инвестиционной и операционной недвижимости, что повысит объективность показателей финансовой отчетности.

Ключевые слова: недвижимость, финансовая отчетность, земельные участки, здания, сооружения.

Natalia Yaremchuk

Post-Graduate Student, Vinnytsia National Agrarian University, Ukraine
3 Soniachna St, Vinnytsia, 21008, Ukraine

SCIENTIFIC APPROACHES TO ACCOUNTING OF REAL ESTATE OBJECTS

Abstract. Restructuring of accounting is followed by the introduction of new accounting objects. The problems of accounting of real estate as an asset that must be evaluated, provides economic activity, appears to be the investment resource, makes profit, affects the cost, and must be taxed are especially urgent.

Conceptual approaches and views of scientists on representation in the system of accounts of data on the objects of investment and operating real estate are highlighted in the article.

According to the results of the research, it has been determined that property can be a part of the fixed assets, inventories and investment property, and it can be both operating and investment. Methodological, methodical and practical problems of accounting of real estate objects cause debates of theoretical and normative nature, which reduces information objectivity for different categories of users.

To improve objectivity of indices of financial reporting for making effective managerial decisions, suggestions for optimizing sub-accounts of accounting of the objects of the investment and operating real estate have been made.

Keywords: real estate; financial report, land property; buildings; structures.

JEL Classification: M40, M41

Постановка проблеми. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», що діє від 2008 року, визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про інвестиційну нерухомість. Проте у практичній діяльності підприємств виникає багато питань стосовно обліку нерухомості, які бухгалтерам потрібно вирішувати самостійно, без пояснень. Таким чином дослідження та визначення методичних підходів до бухгалтерського обліку нерухомості має вагоме теоретичне і практичне значення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій підтверджує, що питання обліку нерухомості є досить актуальним. Серед зарубіжних учених воно висвітлюється у працях Раппапорт А. (*Rappaport A.*). Цій проблемі присвячено дослідження таких українських науковців, як: Братчук Л., Бриндзя З., Гуменюк А., Диба В., Задорожний З., Мац Т., Моссаковський В., Самчик М. та ін. Дослідження концептуальних підходів і поглядів учених [1–11] дає можливість відзначити, що облікові аспекти інвестиційної та операційної нерухомості викликають чимало суперечностей. Водночас, залишається ряд невіршених проблем, які потребують дослідження. Наприклад, недостатньою мірою розкрито питання організації бухгалтерського обліку операцій з інвестиційною та операційною нерухомістю. Учені переважно висвітлюють різні аспекти нормативно-правової бази. Окремі автори зосереджують увагу на облікових питаннях інвестиційної нерухомості.

Метою статті є висвітлення наукових підходів щодо відображення в системі рахунків інформації про об'єкти інвестиційної та операційної нерухомості, внесення пропозицій з оптимізації аналітичного обліку об'єктів нерухомості.

Основні результати дослідження. Розвиток ринкових відносин зумовлює необхідність реформування системи бухгалтерського обліку. Введення в дію П(С)БО 32 викликало появу нових об'єктів у складі активів підприємств – інвестиційної і операційної нерухомості, які потребують вивчення та облікового відображення.

У П(С)БО 32 надано визначення інвестиційної та операційної нерухомості. Інвестиційна нерухомість – це власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі й утримуються заради отримання орендних платежів або збільшення власного капіталу, а не для виробництва і постачання товарів, надання послуг, продажу чи з адміністративною метою у процесі звичайної діяльності. Операційна нерухомість – це власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі та утримуються з метою використання для виробництва, постачання товарів, надання послуг або в адміністративних цілях [1].

Для узагальнення в бухгалтерському обліку інформації про нерухомість Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій передбачено субрахунки рахунка 10 «Основні засоби»:

- субрахунок 100 «Інвестиційна нерухомість»;
- субрахунок 101 «Земельні ділянки»;
- субрахунок 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»;
- субрахунок 103 «Будинки та споруди»;
- субрахунок 108 «Багаторічні насадження» [2].

Аналітичний облік нерухомості відповідно ведуть за групами і об'єктами.

Проведений аналіз нормативно-правової бази свідчить, що наразі не існує нормативно-правового акта, який би конкретизував склад груп чи об'єктів інвестиційної та операційної нерухомості й тим самим полегшував завдання достовірної її класифікації в бухгалтерському обліку та додаткових розрахунках. Тому цілком закономірно, що процедура віднесення об'єктів до тієї чи тієї групи супроводжується низкою запитань і непорозумінь. Для розв'язання проблемних моментів бухгалтерам варто використовувати норми чинних нормативних документів – Податкового кодексу України, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку {П(С)БО 7, 27, 32}, Закону України «Про митний тариф України», Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів», Державного класифікатора будівель та споруд, Методики оцінки земельних ділянок.

П(С)БО 32 також не дає визначення групи й об'єкта нерухомості. Проте П(С)БО 7 і П(С)БО 32 визначають одиницю обліку відповідно операційної та інвестиційної нерухомості.

На нашу думку, групою нерухомості є сукупність однотипових за функціональним призначенням і технічними характеристиками об'єктів (інвестиційна нерухомість, операційна нерухомість). Об'єктами виступають фізичні об'єкти, земельні ділянки, ліси й багаторічні насадження, ділянки надр, водні об'єкти, підприємства, прирівняні до попередніх предметів, майнові права тощо.

Згідно із П(С)БО 7 одиницею обліку операційної нерухомості буде конкретний об'єкт (земельна ділянка, будівлі, споруди чи їх частина), який призначено для виробничої діяльності, та в адміністративних цілях [3].

Відповідно до П(С)БО 32 одиницею обліку інвестиційної нерухомості є земельна ділянка, будівля (частина будівлі) або їх поєднання, а також активи, які утворюють з інвестиційною нерухомістю цілісний майновий комплекс і в сукупності генерують грошові потоки [1].

Із викладеного вище слідує, що одиницею обліку як операційної, так і інвестиційної нерухомості виступають одні й ті самі об'єкти. Цей факт, як зазначає Моссаковський В. Б., викликає серйозне занепокоєння, оскільки об'єднання на одному субрахунку вартості землі, будівель, споруд та інших об'єктів нерухомості унеможлиблює нарахування амортизації на нерухомість [4, с. 17].

Проведені дослідження показують, що більшість сільськогосподарських підприємств класифікує об'єкти нерухомості лише за її призначенням (виробнича, невиробнича) і належністю (власна, орендована). Відповідно в аналітичному обліку підприємствами відкриваються рахунки третього порядку: 100/1 «Власна інвестиційна нерухомість»; 100/2 «Орендована (на умовах фінансової оренди) інвестиційна нерухомість»; 103/1 «Будівлі і споруди виробничого призначення»; 103/2 «Будівлі і споруди невиробничого призначення».

Однак така інформація в сучасних умовах господарювання та змін у бухгалтерському обліку не дозволяє здійснювати об'єктивну оцінку, визнання і нарахування амортизації об'єктів нерухомості, відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку тощо. Тому питання практичного застосування норм П(С)БО 32 та обліку об'єктів нерухомості потребують подальшого дослідження та вдосконалення.

Вивчення сутності й змісту процедури облікового відображення об'єктів нерухомості на рахунках бухгалтерського обліку підтверджує наявність різних поглядів щодо цього серед науковців і практиків.

Приміром, Задорожний З. інвестиційну нерухомість пропонує відображати на аналітичних рахунках до субрахунків 101 «Земельні ділянки», 103 «Будинки та споруди», 1011 «Земельні ділянки, утримувані як операційна нерухомість», 1031 «Будівлі і споруди, утримувані як операційна нерухомість», 1032 «Будівлі і споруди, утримувані як інвестиційна нерухомість» [5, с. 14–15].

Такої самої думки дотримується Юхименко-Назарук І. А., яка вказує, що об'єкти інвестиційної нерухо-

мості слід обліковувати у складі рахунка 100 «Інвестиційна нерухомість», а операційної нерухомості – у складі рахунків 101 «Земельні ділянки» та 103 «Будинки і споруди». Автором пропонуються такі розрізи аналітики за субрахунком 100 «Інвестиційна нерухомість», призначеним для обліку інвестиційної нерухомості:

- 1001 «Земельні ділянки у складі інвестиційної нерухомості»;
- 1002 «Будівлі у складі інвестиційної нерухомості»;
- 1003 «Споруди у складі інвестиційної нерухомості»;
- 1004 «Цілісні майнові комплекси у складі інвестиційної нерухомості»;
- 1005 «Інші об'єкти інвестиційної нерухомості» [6].

На думку Братчук Л., для обліку інвестиційної нерухомості доречно відкрити рахунки другого порядку: 1001 «Земельні ділянки», 1002 «Земельні ділянки, отримані у фінансову оренду», 1003 «Будівлі», 1004 «Будівлі, отримані у фінансову оренду», 1005 «Споруди», 1006 «Споруди, отримані у фінансову оренду». Автор вважає за необхідне здійснити розмежування власних і орендованих об'єктів, особливо в обліковому аспекті, оскільки до інвестиційної нерухомості входять як власні, так і орендовані об'єкти [7, с. 15].

Аналогічний погляд має Мац Т. П., яка вважає, що такий поділ є доцільним із позицій власності й можливості здійснення аналізу і контролю як власних, так і орендованих основних засобів. Для обліку інвестиційної нерухомості автор вважає доречним використовувати субрахунок 100 «Інвестиційна нерухомість» у складі рахунка 10 «Основні засоби», який за змістом має речове призначення (є видом майна) інвестиційної сфери та відзначається характером (метою) використання. Останнє визначено П(С)БО 32 [8, с. 165].

Іншу думку висловлює Гуменюк А. Ф., який пропонує інвестиційну нерухомість відображати у складі субрахунка 184 «Інші необоротні активи» з відкриттям аналітичних рахунків другого порядку 1841 «Інвестиційна нерухомість» і 1842 «Інші необоротні активи» [9, с. 138].

Щодо об'єктів нерухомості, які утримуються для продажу, або які придбано для перепродажу, відповідно до діючих П(С)БО 7, 32, 27 необхідно відображати у складі запасів, а саме на субрахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» рахунка 28 «Товари».

За словами Задорожного З., такий облік є неаргументованим, оскільки суперечить назві класу 2 «Запаси». Автор пропонує замінити субрахунок 286 і ввести новий субрахунок 185 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» [5, с. 14].

Більш конструктивну позицію з цього приводу, на наш погляд, займає Мац Т. П., яка відзначає, що рахунок 18 має неоднозначне «перевантаження», оскільки об'єднує довгострокову дебіторську заборгованість та інші необоротні активи. Автор вважає за доцільне ввести новий субрахунок 110 «Основні засоби, утримувані для продажу» рахунка 10 «Основні засоби», доповнивши його рахунками третього порядку. Тобто перехід основних засобів, утримуваних для продажу, буде здійснюватися внутрішніми записами за субрахунками рахунка 10 «Основні засоби» за умови зміни способу використання основних засобів, що підтверджується початковими фактами їх продажу. Придбаваючи основні засоби з метою подальшого їх перепродажу, слід дотримуватися чинних нормативних положень П(С)БО 27 і відображати на субрахунку 286, тобто вважати їх оборотними активами [8, с. 165–166].

Для повного розкриття інформації щодо обліку земельних ділянок, на думку Бриндзі З., одного субрахунка недостатньо, особливо це стосується аграрних підприємств, де у виробничому процесі беруть участь практично всі види угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища тощо) як власні, так і орендовані в населення та працівників. Для належного обліку землі автором запропоновано використовувати субрахунки другого порядку:

- 101.1 – Земельні ділянки, які перебувають у власності підприємства;
- 101.2 – Земельні ділянки, які перебувають на умовах фінансової оренди;
- 101.3 – Земельні ділянки, які перебувають під заставою.

На переконання Бринзі З., за наявності різновидів земельних ділянок необхідно використовувати рахунки третього порядку:

- 101.1.1 – Рілля;
- 101.1.2 – Багаторічні насадження;
- 101.1.3 – Сіножати;
- 101.1.4 – Пасовища;
- 101.1.5 – Ліси;
- 101.1.6 – Земельні ділянки несільськогосподарського призначення [10, с. 175–176].

На наш погляд, позиція автора є виправданою, однак лише для об'єктів операційної нерухомості – земельних ділянок, які використовуються з метою вирощування продукції. Що ж стосується об'єктів нерухомості, які передані в оперативну оренду, то вони є об'єктами інвестиційної нерухомості, тож для їх обліку призначено субрахунок 100 «Інвестиційна нерухомість».

На думку Самчик М. Ю., потрібно скасувати субрахунок 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель» і включити його в рахунок 101 «Земельні ділянки». Автор вважає це більш доцільним, оскільки капітальні витрати здійснюються у вигляді інвестицій, що передбачає витрачання коштів на це поліпшення. Відповідно, капітальні ви-

трати можна включити у вартість того об'єкта, на покращення характеристик якого вони й були спрямовані, тобто землі. Для прийняття управлінських рішень варто здійснити аналітичний розріз субрахунка 101 «Земельні ділянки» [11, с. 144].

Ми вважаємо, що твердження Самчик М. Ю. є невірним, оскільки розмежування окремо земельних ділянок і вартості її поліпшення пов'язано із нарахуванням амортизації. Земля, як відомо, не підлягає амортизації, однак витрати на земельні поліпшення – підлягають. Тоді навіщо розширювати аналітику субрахунка 101, якщо окремо передбачено субрахунок 102.

Іншої позиції щодо цього питання дотримується Діба В. М. Досліджуючи призначення та зміст субрахунків синтетичного рахунка 10 «Основні засоби», автор дійшов висновку, що субрахунок 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель» із теоретичного та практичного поглядів неправомірно перебуває у складі субрахунків, синтезованих назвою «Основні засоби». Він пропонує субрахунок 102 вилучити із групи основних засобів і виділити окремим рахунком необоротних активів (за аналогією до калькуляційного рахунка 15 «Капітальні інвестиції») [12, с. 26].

Таким чином, на основі проведеного нами дослідження підтверджено наявність проблемних питань у системі обліку об'єктів нерухомості, а також відсутність однозначних пропозицій науковців:

- для обліку інвестиційної нерухомості відкривати рахунки другого порядку до субрахунка 100 «Інвестиційна нерухомість» або субрахунка 184 «Інші необоротні активи»;
- операційну нерухомість відображати на субрахунках 101 «Земельні ділянки» і 103 «Будинки та споруди»;
- нерухомість, утримувану для продажу, обліковувати на субрахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» або відкривати новий субрахунок 185 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»;
- земельні ділянки обліковувати на субрахунку 101 «Земельні ділянки» у розрізі операційної та інвестиційної нерухомості;
- витрати на поліпшення земель відносити до складу вартості земельних ділянок на субрахунку 101 «Земельні ділянки» або відображати на рахунку, подібному 15 «Капітальні інвестиції».

Таку ситуацію можна означити словами Раппорта А. (*Rapport A.*), що недостатність даних бухгалтерського обліку впливає на оцінку [13]. Тому організований належним чином порядок ведення бухгалтерського обліку повинен забезпечувати інформативність фінансової звітності.

Досліджуючи методичні аспекти обліку нерухомості, нами визначено, що існуюча методика обліку має суттєві недоліки і не забезпечує користувачів якісною аналітичною інформацією про здійснені операції. Цей об'єкт, із бухгалтерської точки зору, містить досить широкий спектр складових, що по-різному відображаються на рахунках бухгалтерського обліку. Тому ми пропонуємо вдосконалити аналітичний облік об'єктів нерухомості (рис.).

Внесені пропозиції сприятимуть більш раціональній організації обліку

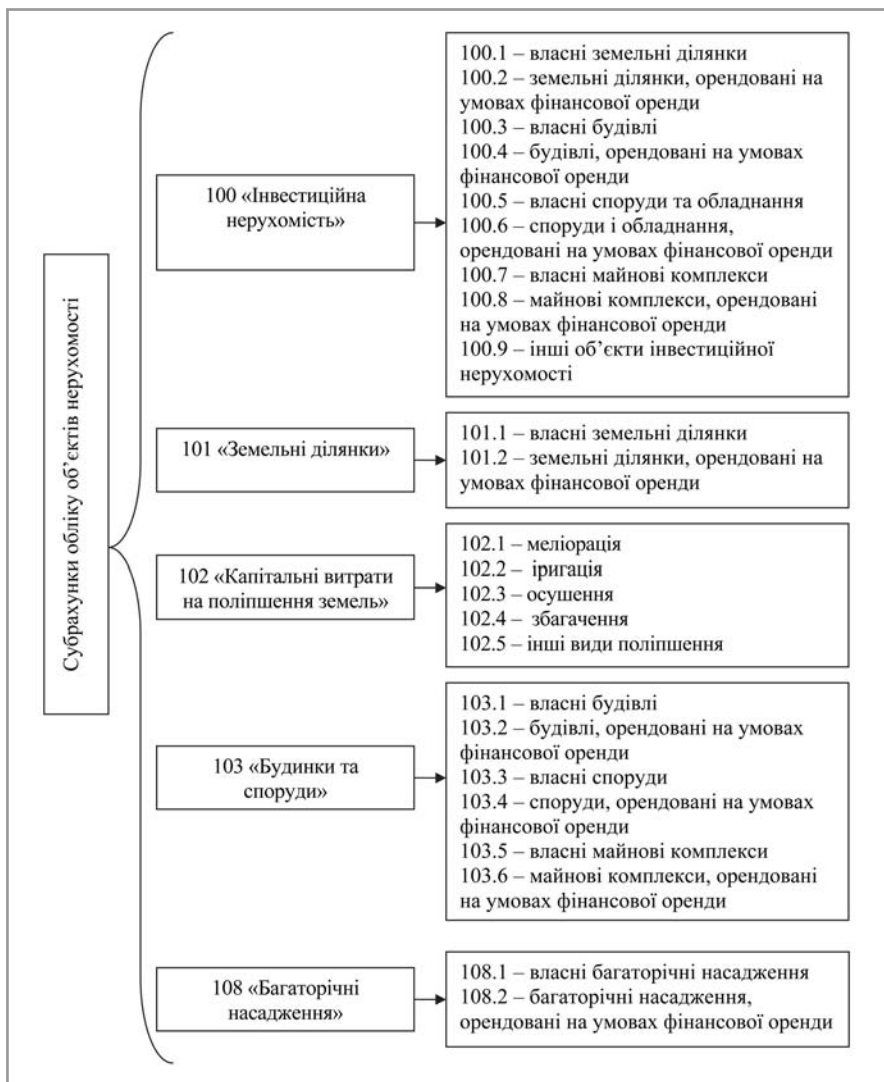

Рис. Структура аналітичного обліку нерухомості
Джерело: Розроблено та запропоновано автором

об'єктів нерухомості, що підвищить рівень об'єктивності показників фінансової звітності.

Висновки. Як показав проведений аналіз, незважаючи на практичні потреби, на сучасному етапі недостатньо дослідженими та неврегульованими залишаються питання обліку нерухомості. Відсутність чітких рекомендацій щодо відображення об'єктів нерухомості в системі аналітичних рахунків призводить до порушення вимог нормативних документів і викривлення показників фінансової звітності. На нашу думку, оптимізація аналітичного обліку нерухомості сприятиме вдосконаленню методичного підходу до відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, дозволить оцінити користувачами стан підприємства щодо можливості кредитування під забезпечення наявних у його власності об'єктів нерухомості та в подальшому підвищить ефективність здійснення контрольних процедур.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість»: Наказ Міністерства фінансів України від 2.07.2007 № 779 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Моссаковський В. Невирішені питання обліку непоточних активів / В. Б. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 5. – С. 17–28.
5. Задорожний З. Проблемні питання обліку руху матеріальних необоротних активів / З. Задорожний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 10. – С. 12–16.
6. Юхименко-Назарук І. А. Методика бухгалтерського обліку нерухомості: перспективи розвитку [Електронний ресурс] / І. А. Юхименко-Назарук. – 2011. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/portal>
7. Братчук Л. Методичні аспекти обліку орендних операцій / Л. Братчук // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №2. – С. 12-18
8. Мац Т. П. Методичні аспекти обліку основних засобів у сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс] / Т. П. Мац. – 2011. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/portal>
9. Гуменюк А. Ф. Теоретичні та практичні проблеми методики формування і використання фонду відновлення об'єктів інвестиційної нерухомості в умовах оренди / А. Ф. Гуменюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6, Т. 1. – С. 137–140.
10. Бриндзя З. Формування і функціонування облікового відображення

- операций з купівлі-продажу земельних ділянок різних форм власності / З. Бриндзя // Галицький економічний вісник. – 2012. – № 2(35). – С. 170–180.
11. Самчик М. Ю. Сутність поняття «ремонт основних засобів» в економічній літературі для цілей бухгалтерського обліку / М. Ю. Самчик, Г. Ю. Яковець // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2011. – № 3(57). – С. 142–145.
12. Діба В. М. Облік та аналіз необоротних активів : монографія / В. М. Діба. – К. : КНЕУ, 2008. – 288 с.
13. Rappaport A. Greating Shareholding Value: The New Standard for Business Performance / A Rappaport. – New York : The Free Press, 1986. – 180 p.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2013

References

1. The Ministry of Finance of Ukraine (2008). *The provisions of A Accounting Standard 32 «Investment Property»*. Decree of the Ministry. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua> (in Ukr.).
2. The Ministry of Finance of Ukraine (1999). *Instructions on the use of the Chart of Accounts assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations*. Decree of the Ministry. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua> (in Ukr.).
3. The Ministry of Finance of Ukraine (2000). *The provisions of Accounting Standard 7 «Fixed Assets»*. Decree of the Ministry. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua> (in Ukr.).
4. Mossakovskiy, V. (2010). Outstanding issues keeping non-current assets. *Bukhgalterskiy oblik i audyt (Accounting and Auditing)*, 5, 17-28 (in Ukr.).
5. Zadorozhnyi, Z. (2009). The movement of material non-current assets. *Bukhgalterskiy oblik i audyt (Accounting and Auditing)*, 10, 12-16 (in Ukr.).
6. Yuhymenko-Nazaruk, I. A. (2011). *Method of accounting Estate Perspective*. Retrieved from <http://archive.nbuv.gov.ua/portal> (in Ukr.).
7. Bratchuk, L. (2010). Methodological aspects of accounting leases. *Bukhgalterskiy oblik i audyt (Accounting and Auditing)*, 2, 12-18 (in Ukr.).
8. Mats, T. P. (2011). *Methodological aspects of fixed assets in agricultural enterprises*. Retrieved from <http://archive.nbuv.gov.ua/portal> (in Ukr.).
9. Gumeniuk, A. (2009). Theoretical and practical problems and methods of forming the fund restoration of investment property under lease. *Biuletyn Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu (Bulletin of Khmelnytsky National University)*, 6(1), 137-140 (in Ukr.).
10. Bryndzia, Z. (2012). Develop and implement an operations reflected in sale and purchase of land of different ownership. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk (Galician Economic Herald)*, 2(35), 170-180 (in Ukr.).
11. Samchyk, M. Yu., & Yakovets, H. Ya. (2011). The essence of the concept of «maintenance of fixed assets» in the economic literature for accounting purposes. *Biuletyn Zhytomyrskoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky (Bulletin of ZSTU, Economic Sciences)*, 3(57), 142-145 (in Ukr.).
12. Dyba V. M. (2008). *Recording and analysis of non-current assets*. Kyiv, National Economic University (in Ukr.).
13. Rappaport, A. (1986). *Greating Shareholding Value: The New Standard for Business Performance*. New York: The Free Press.

Received 12.06.2013

Журнал «Економічний часопис-XXI» включено у SCOPUS!

Одна із найвпливовіших корпорацій світу Elsevier Corporation прийняла рішення про включення наукового журналу «Економічний часопис-XXI» у міжнародну наукометричну базу SciVerse Scopus (Нідерланди). Це було засвідчено офіційним листом, де зокрема зазначається:

«Dear Antonina Matviychuk, The title mentioned above has been evaluated for inclusion in Scopus by the Content Selection & Advisory Board (CSAB). The review of this title is now complete and the CSAB has advised that the title will be accepted for inclusion in Scopus. This journal it has a good academic level and interesting themes of articles. The title will be loaded in Scopus as soon the content has been processed for indexing. You can communicate that your journal is indexed in Scopus. You are also able to download banners for your homepage. Yours sincerely, Scopus Title Evaluation»

Таким чином, Scopus визнав, що журнал «Економічний часопис-XXI» має високий академічний рівень, актуальну тематику статей і відповідає основним вимогам Scopus, які є дуже високими.

До уваги авторів! У зв'язку із високими вимогами міжнародних наукометричних баз і великою чергою на публікацію статей у журналі «Економічний часопис-XXI» перевага надаватиметься статтям, що мають високий науковий рівень, підготовлені англійською мовою та цілковито відповідають усім вимогам, викладеним на сайті: <http://soskin.info/ea/>

Антоніна Матвійчук,
канд. екон. наук, доцент,
виконавчий директор Інституту суспільної трансформації,
головний редактор наукового журналу «Економічний часопис-XXI»
antonina_matviychuk@i.ua